

Q&A's Onderzoek aantal dak- en thuislozen regio Achterhoek

Aantallen

1. Wat is het meest opvallende aan de onderzoeksresultaten?

We hebben nu een goed onderbouwd inzicht in aantallen dak- en thuisloze mensen en hun kenmerken. Opvallend is dat het profiel van dak- en thuisloze mensen heel divers is en dat het stereotype van dé dakloze niet bestaat. Daarnaast valt op dat er vrij veel jong volwassenen, vrouwen en ook minderjarigen dakloos zijn.

Met het onderzoek tellen we ook mensen mee die wel een dak boven hun hoofd hebben, maar die we toch beschouwen als dak- en thuisloos, bijvoorbeeld de mensen die (tijdelijk) bij familie of in een instelling verblijven. Dat is een bredere definitie van dak- en thuisloosheid dan voorheen.

2. Is het aantal dak- en thuisloze mensen hoger dan verwacht?

Het aantal mensen komt overeen met het beeld dat alle betrokken organisaties hadden. Zij hebben immers ook met zijn allen meegeholpen aan het onderzoek. De definitie van dak- en thuisloze mensen in dit onderzoek is breed. Er zijn ook mensen die bij familie, vrienden of kennissen verblijven, die we voorheen minder goed in beeld hadden.

3. Zijn alle dak- en thuisloze mensen nu in beeld?

Met alle betrokken organisaties hebben we geprobeerd om zo goed mogelijk in beeld te brengen hoeveel dak- en thuisloze mensen er zijn. Het is mogelijk dat dit niet alle dak- en thuisloze mensen zijn. Denk aan bijvoorbeeld mensen die geen contact hebben met de gemeenten of de betrokken organisaties bij dit onderzoek.

4. Neemt het aantal dak- en thuisloze mensen toe?

Ja, we merken dat er een groter beroep wordt gedaan op de opvangvoorzieningen voor dak- en thuisloze mensen.

5. Zijn er veel arbeidsmigranten dakloos?

Uit het onderzoek blijkt dat het overgrote deel van de dak- en thuisloze mensen de Nederlandse nationaliteit heeft. In het rapport wordt een top 5 gegeven van de geboortelanden van de getelde dak- en thuislozen. Dit zijn naast Nederland de landen Syrië (11 personen), Polen (10 personen), Turkije (9 personen) en Aruba (8 personen).

Doetinchem en regio

6. Waarom zijn er meer dakloze mensen in Doetinchem?

In Doetinchem zijn de meeste opvangvoorzieningen in de regio omdat Doetinchem centrumgemeente is voor de maatschappelijke opvang.

7. Zijn er zo weinig dakloze mensen in de gemeenten buiten Doetinchem?

Alle gemeenten hebben meegewerkt aan het onderzoek om dak- en thuisloze mensen in beeld te krijgen. Het kan zijn dat de ene gemeente actiever en grondiger heeft geteld dan een andere.

Briefadressen

8. Wat is een briefadres en waarom worden die meegeteld in dit onderzoek?

Een briefadres is het adres van iemand met wie afgesproken is dat deze de post voor iemand ontvangt en doorgeeft, om schriftelijk bereikbaar te blijven voor de gemeente en andere overheidsinstanties. Een briefadres krijgt iemand bijvoorbeeld als er (nog) geen

vast woonadres is, of in bepaalde bijzondere omstandigheden zoals het verblijf in een zorginstelling.

De briefadressen zijn meegenomen in het onderzoek omdat een briefadres bedoeld is voor iemand die geen woonadres heeft. Waar mogelijk is uit de toelichtende informatie bij het briefadres iemand toegekend aan een van de 7 doelgroepen van dakloosheid. Bij een deel van de mensen met een briefadres was dit niet mogelijk.

9. Waarom is niet altijd bekend waar mensen met een briefadres zich bevinden? Het briefadres is op een bepaald moment aangevraagd. Op dat moment wordt er toelichting gegeven. Dat moment van aanvragen kan enige tijd geleden zijn ten opzichte van het moment van het onderzoek.

10. Zijn alle mensen met een briefadres dakloos? Het onderzoeksbureau heeft geprobeerd dit verder uit te zoeken. De meest voorkomende situaties van mensen met een briefadres zijn verblijf op een camping, verblijf in de opvang, tijdelijke situaties bv bij verhuizingen, verblijf bij familie, emigratieplannen.

11. Waarom hebben de gemeenten buiten Doetinchem zo weinig briefadressen? Mensen die verblijven in de opvang in Doetinchem hebben verplicht een briefadres in Doetinchem, ook als ze afkomstig zijn uit een andere gemeente. Dat maakt het aantal hoog. De briefadressen gaan we op advies van het onderzoeksbureau nader onderzoeken.

Minderjarigen

12. Hoeveel kinderen zijn er precies dakloos? Er zijn 71 minderjarigen die samen met hun ouder(s) dak- of thuisloos zijn. En er zijn 44 minderjarigen waarvan een van de ouders dak- of thuisloos is, maar zij zelf zijn dat niet.

In de vragenlijst is van de dak- en thuislozen uitgevraagd wat de verblijfplaats is van de minderjarigen, oftewel waar ze de nacht voor de telling verbleven. De grootste groep hiervan is geteld aan de hand van een briefadres, waarbij onduidelijk is waar ze verblijven (27%). De daaropvolgende grootste groep verblijft in een opvang voor thuislozen of tijdelijk verblijf – lees crisiswoning -(24%). De briefadressen gaan we op advies van het onderzoeksbureau nader onderzoeken.

Er hoeven geen minderjarigen dakloos te zijn. Voor situaties die bekend zijn, wordt een oplossing gezocht.

13. Hoe zorgt de gemeente ervoor dat deze minderjarigen een dak boven hun hoofd krijgen? Voor situaties die bekend zijn, wordt een oplossing gezocht. Meestal is dit een tijdelijk verblijf in een crisiswoning voor de minderjarige(n) met hun ouder(s) met hulpverlening van een van de betrokken organisaties. Soms melden mensen zich niet of regelen ze het zelf, door bijvoorbeeld tijdelijk bij familie of vrienden te verblijven.

14. Slapen er kinderen buiten? Er verbleven gedurende de telperiode geen minderjarigen in de openbare ruimte. Er hoeven geen minderjarigen dakloos te zijn. Voor situaties die bekend zijn, wordt een oplossing gezocht.

Andere regio's in Nederland

15. Komt het beeld uit dit onderzoek overeen met de resultaten in andere regio's? Ja, over het algemeen komen de resultaten overeen. Ook in andere regio's is het profiel van dak- en thuisloze mensen divers, is er een duidelijke verdeling tussen centrumgemeente en regiogemeente en zijn er meer jongvolwassenen en vrouwen dak- of thuisloos. In de Achterhoek zijn de mensen met een briefadres expliciet meegenomen in het onderzoek om een completer beeld te krijgen. Dit is anders dan in de andere regio's.

16. Waarom doen nog weinig regio's dit onderzoek?
Pas in 2023 is dit type onderzoek voor het eerst in Nederland uitgevoerd.

Onderzoek

17. Wat is ETHOS light?
Het onderzoek is uitgevoerd volgens de zogenaamde ETHOS light methode (European Typology of Homelessness and Housing Exclusion) die in Europa wordt gezien als de best onderbouwde en meest gezaghebbende manier om dakloosheid te meten. Er wordt een brede definitie gehanteerd van dak- en thuisloosheid. Het gaat om mensen:

1. In de openbare ruimte, die leven 'op straat'.
2. In de (korte termijn) noodopvang, zoals de nachtopvang.
3. In (tijdelijke) opvang voor thuislozen, zoals in crisiswoningen.
4. In een instelling, maar die moeten verlaten.
5. In een niet-conventionele ruimte, zoals caravan, auto, etc.
6. Bij familie, vrienden of kennissen.
7. In een woning met dreigende huisuitzetting.

18. Wat is een 'point in time' telling?
Een 'point in time' telling geeft een beeld van dakloosheid op een vooraf bepaald moment in een vooraf bepaald geografisch gebied. De telling is uitgevoerd in de week van 30 oktober tot en met 3 november 2023. Alle betrokken organisaties hebben per, op dat moment bij hen bekende, dak- of thuisloze een vragenlijst ingevuld.

Huisvesting

19. Gaat de gemeente de opvang voor dakloze mensen uitbreiden naar 423 plekken? Nee, de verschillende doelgroepen van dak- en thuisloosheid vragen verschillende oplossingen. Een opvangplek is bedoeld als allerlaatste vangnet waar iemand op terug kan vallen.

20. Hoeveel plekken zijn er nu in de opvang?
Er zijn 16 plekken in de nachtopvang en er zijn 12 tijdelijke plekken ingezet doordat de wachtlijst voor nachtopvang hoog was. Tijdens de winterkouderegeling worden er nog eens 8 extra plekken ingezet. Er zijn 22 plekken in crisiswoningen, er zijn 8 plekken in de jongerenopvang.

Vervolg

21. Wat gaat de gemeente doen met deze resultaten?
We gebruiken deze resultaten om samen met regiogemeenten en betrokken organisaties verder te werken aan toekomstbestendige huisvesting voor dak- en thuislozen in de Achterhoek

22. Wanneer is bekend wat de plannen zijn voor toekomstbestendige huisvesting voor dak- en thuisloze mensen?
De gemeente streeft ernaar om in 2024 dit traject af te ronden.